

พระราชบัญญัติ
ควบคุมการขอทาน
พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)
อาทิตยทิพอาภา
พล.อ.พิชเยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมีกฎหมายควบคุมการขอทาน

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน
พุทธศักราช ๒๔๘๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป แต่จะใช้ในท้องที่ได้ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกบรรดาบทกฎหมาย
กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งต่อบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ การปฏิบัติ อันเป็นกิจวัตรตามลัทธิศาสนาไม่อยู่ในบังคับแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีแห่งกรมซึ่งรัฐมนตรีกำหนดให้มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามความหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความตลอดถึงบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้

“สถานสงเคราะห์” หมายความว่า สถานที่ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด หรือจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการควบคุมตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอราน

การขอทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมิได้ทำการงานอย่างใด หรือให้ทรัพย์สินสิ่งใดตอบแทน และมีใช้เป็นการขอกันในฐานญาติมิตรนั้น ให้ถือว่าเป็นการขอราน

การขบร้อง การดิดสีตีเป่า การแสดงการเล่นต่าง ๆ หรือการกระทำอย่างอื่นในทำนองเดียวกันนั้น เมื่อมิได้มีข้อตกลงโดยตรงหรือโดยปริยายที่จะเรียกเก็บค่าฟังค่าดู แต่ขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ฟังผู้ดูจะสมัครใจให้ั้น มิให้รับฟังเป็นข้อแก้ตัวว่ามิได้ทำการขอรานตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้

มาตรา ๗ เมื่อปรากฏจากการสอบสวนว่า ผู้ใดทำการขอราน และผู้นั้นเป็นคนชราภาพหรือเป็นคนวิกลจริต พิการ หรือเป็นคนมีโรค ซึ่งไม่สามารถประกอบกรอาชีพอย่างใด และไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น ทั้งไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์

มาตรา ๘ เมื่อปรากฏจากการสอบสวนว่า ผู้ที่ทำการขอรานไม่อยู่ในลักษณะตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๗ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งให้ไปติดต่อกับสำนักงานจัดหางานของรัฐบาล เพื่อได้รับความช่วยเหลือจากสถานที่ดังกล่าวนั้นต่อไป

ถ้าภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าวในวรรคก่อน ผู้รับคำสั่งหาได้ไปติดต่อกับสถานที่ตามคำสั่งนั้นไม่ก็ดี ไปติดต่อกแล้วแต่ไม่ยอมรับกรช่วยเหลือโดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นข้อแก้ตัวก็ดี หรือได้รับการช่วยเหลือแล้ว ต่อมาได้ละทิ้งกรช่วยเหลือนั้นเสียก็ดี หรือใช้อุบายด้วยประการใด หลีกเลี้ยงไม่ยอมทำการงานหรือรับกรช่วยเหลือซึ่งทางการแห่งสถานที่ที่กล่าวแล้ว ได้จัดการช่วยเหลือให้มิงานทำ หรือมีที่อยู่กินอาศัยก็ดี และปรากฏว่าผู้นั้นได้

กระทำการขอรานอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวไปยังแหล่งประกอบการงาน ตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานให้ผู้ไร้อาชีพ

มาตรา ๙ ผู้ที่ถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์นั้นอยู่ในอำนาจการควบคุมของอธิบดี อธิบดีอาจมอบหมายให้ข้าหลวงประจำจังหวัดหรือนายกเทศมนตรีเป็นผู้มีอำนาจควบคุมต่อไปอีกชั้นหนึ่งได้

ถ้าปรากฏว่า ผู้ที่ถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์นั้นมีที่อาศัยและทางดำรงชีพพอสมควรแก่อัตตภาพ ให้อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาปล่อยตัวไป ถ้าบุคคลนั้นเป็นโรคเรื้อน วัณโรค หรือโรคติดต่ออันตรายจะต้องมีหลักฐานแสดงให้เป็นที่พอใจด้วยว่า ได้พ้นเขตระยะติดต่อแพร่หลายแล้ว หรือเมื่อปล่อยตัวไปแล้วจะไปอยู่ในที่ซึ่งมีขอบเขตจำกัดการแพร่หลายของโรคดังว่านั้น

มาตรา ๑๐ อธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะสั่งให้ผู้ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ทำการงานตามที่เห็นสมควร หรือจะส่งไปทำการงานที่อื่นก็ได้

มาตรา ๑๑ ถ้าผู้ที่ถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์หรือที่อื่นใดเป็นโรคเรื้อน หรือวัณโรคหรือโรคติดต่ออันตราย ให้แยกการควบคุมผู้นั้นไว้เพื่อป้องกันมิให้โรคนั้นแพร่หลายและติดต่อ

มาตรา ๑๒ ให้อธิบดีตราข้อบังคับกำหนดวินัยแห่งความประพฤติขึ้น โทษทางวินัยพึงทำได้ไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ คือ

(ก) ชัง หรือชังห้องมืด

(ข) ตัดหรือลดประโยชน์อันจัดขึ้นเพื่อดำเนินการควบคุม

มาตรา ๑๓ ผู้ที่ถูกส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์หรือที่อื่นใด ไม่ไปหรือหลบหนีจากสถานทีนั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์*รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจกำหนดกรมในสังกัดกระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์*ให้มีหน้าที่ควบคุมดำเนินการปฏิบัติ กับมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔๓ ในพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” และคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับภารกิจโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้